

יום הבול תשכ"ז

Stamp Day 1966

69

14.12.66

ה ש י ר ו ת ה ב ו ל א י
תל אביב - יפו - ירושלים - חיפה - טבריה - נתניה - באר שבע - נ.ת. לוד
PHILATELIC SERVICES
J E R U S A L E M • I S R A E L

בית הדואר האוסטרי בירושלים (1890)
AUSTRIAN POST OFFICE AT JERUSALEM
(ABOUT 1890)

בדצמבר השנה יתקיים לראשונה בישראל במסגרת לאומית „יום הבול“. לרגל המאורע תוצא סדרה בת ארבעה בולים המתארים דוורים בארצנו בעבר ובהווה.

שירותי דואר תקינים לא היו קיימים בארץ הקודש לפני האמצע של המאה הקודמת. על אף העובדה שבזמן ההוא היתה ארץ־ישראל חלק מן האימפריה העות'ומנית, נוסדו משרדי הדואר הראשונים בארץ דווקא על ידי המעצמות האירופיות הגדולות. הבסיס החוקי — או אולי יותר נכון העילה — להקמת בתי הדואר של הזרים היו הקפיטולציות — חוזים ממשלתיים בין הקיסרות העות'ומנית לבין מעצמות אירופיות אינדיבידואליות.

בית הדואר הראשון בארצנו היה, כפי הנראה, הצרפתי ביפו (1852). מסונפת לו היתה נקודה לאיסוף מכתבים בקונסוליה הצרפתית בירושלים.

בית דואר תקין ראשון בבירה היה, קרוב לוודאי, האוסטרי שנוסד סמוך לשנת 1854. פרט לירושלים ויפו היו בתי דואר של המעצמות האירופיות גם בחיפה. נסיונות שנעשו לפתוח סניפי דואר בערי שדה ובמושבות לא האריכו ימים, או במקרה הטוב ביותר, לא זכו להערכה רשמית. כל בתי

הדואר הזרים נסגרו עם כניסת תורכיה
למלחמת העולם הראשונה. (30 בספטמבר—
1 באוקטובר 1914).

רשת שירותי הדואר של תורכיה לא כללה
את ארצנו לפני שנת 1865 בערך. בראשונה
התפתח הדואר התורכי בארץ לאט, אולם
מהר יותר לאחר סגירת בתי הדואר של
המעצמות הזרות, על אף המלחמה. בסוף
שלטון התורכים בארץ היו בתחומיה של
מדינת ישראל של היום בתי דואר ב-19
ערים וכפרים עם מספר סניפים בערים הג-
דולות, ביניהם אחד ברובע היהודי בירוש-
לים. חותמת סניף זה כללה גם כותרת
עברית. בתי הדואר התורכיים נסגרו עם
כיבוש ארץ-ישראל על ידי צבא הגנרל אלנבי
(1917/18).

בסיום מלחמת העולם הראשונה היתה ארץ-
ישראל בידי הצבא הבריטי. עם שובם של
החיים האזרחיים למסלולם, נפתחו בתי
הדואר הצבאיים לקהל. כאשר זכתה הארץ

בניין בית הדואר התורכי שהיה ביפו
BUILDING OF FORMER TURKISH POST OFFICE
AT YAFO (JAFFA)

בניין בית הדואר בתל-אביב בפינת הרחובות
נחלת בנימין-לילינבלום (1922)
TEL AVIV'S POST OFFICE AT THE CORNER OF
NAHLAT BENYAMIN AND LILIENTBLUM STREETS
(1922)

למנהלה אזרחית הועברו גם שירותי הדואר למנהלה זו. בד בבד עם ההתפתחות הכללית בארץ גדל גם ארגון הדואר. כך למשל, היו ב-1933 40 בתי דואר או סוכנויות ואילו בסיום המנדט הבריטי (1948) הגיע מספרם כבר למאה, מבלי לכלול את הסניפים העירוניים

ההתפתחות המוחשית של כל ענפי הדואר החלה לאחר הכרזת מדינת ישראל במאי 1948. בתי דואר חדשים נפתחו בכל רחבי הארץ. אחרים נסגרו בהיותם מיותרים עם הקמת שלושים קווים של הדואר הנע, המשרת מאות קיבוצים וכפרים מרוחקים. מספר בתי הדואר וסוכנויותיו — נוסף לרשת הדואר הנע- מגיע כיום ל-440.

בית הדואר בנס ציונה (1966)
NES ZIYONA POST OFFICE (1966)

blic, and after the establishment of a civilian administration the post-offices too came under civil administration. Parallel with the development of the country the postal system expanded. In 1933 there were 40 post-offices or agencies. At the end of the British Mandate, the number already reached 100 (not counting town branches).

The real development of the postal system occurred after the proclamation of the State of Israel (May 1948). New post-offices were opened in all parts of the country. Others were closed, being made redundant by 30 Mobile Post-Offices which today serve hundreds of outlying villages and kibbutzim. The number of other offices (post-offices and agencies) is now 440.

M. H.

In December of this year the first nation-wide Stamp Day will be held in Israel. On this occasion a series of four new stamps will be issued. They depict postmen of this country of the past and present.

Postal establishments in the modern sense did not exist in the Holy Land before the second half of the last century. Though at that time the country was part of the Ottoman Empire, the first post-offices here were established by European Great Powers. Their rather doubtful legal basis was claimed to be the so-called Capitulations – treaties between the Sublime Porte and individual European Powers.

The first post-office in the Holy Land was probably the French post-office in Jaffa (1852) with a collection-point for letters at the French Consulate in Jerusalem. The first real post-office in the Capital was most likely the Austrian one (about 1854). In addition to Jerusalem and Jaffa, there were also Capitulation post-offices in Haifa. Attempts to establish branch offices in smaller places were short-lived or, at best, unrecognized. All foreign post-offices were closed upon Turkey's entry into the First World War (Sept. 30th/Oct. 1st, 1914).

The network of the Turkish State posts did not reach our country before about 1865. Initially it developed slowly, but — in spite of the war — more rapidly after the closing of the foreign post-offices. Finally there were, in what is today Israel, Turkish post-offices in 19 towns and villages with branch offices in the main towns, among them one in the Jewish Quarter of Jerusalem, the postmark of which also showed Hebrew characters. The Turkish post-offices were closed, with the conquest of the country by General Allenby's army (1917/18).

At the end of World War I, Palestine was in the hands of the British army. With the return of civilian life the existing army post-offices were opened to the pu-

